

The background of the cover features a complex, abstract pattern of overlapping, scribbled lines in shades of orange and yellow. The lines are dense and chaotic, creating a sense of movement and complexity. The colors transition from a bright yellow in the upper right to a more muted orange in the lower left.

MATCHFIXING I DANSK ELITEIDRÆT

Jonas Hjortdal og Michael Fester

2016

Titel

Matchfixing i dansk eliteidræt

Forfattere

Jonas Hjortdal og Michael Fester

Omslagslayout

DIF

Udgave

1. udgave, Brøndby, november 2016

Udgiver

Danmarks Idrætsforbund

Brøndby Stadion 20

2605 Brøndby

T: 43 26 26 26

E: analyse@dif.dk

W: dif.dk/analyse

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning

INDHOLDSFORTEGNELSE

RESUME	4
INDLEDNING	5
RESULTATER	5
Matchfixing er et aktuelt problem i eliteidræt	5
Udøverne ser matchfixing som en trussel mod idrætten	5
Pengespil er udbredt	6
Få deler kendskab om overtrædelser	7
Behov for mere undervisning	9
KONKLUSION	11
DIF FOREBYGGER OG BEKÆMPER	12
LITTERATURLISTE	13

RESUME

Matchfixing udgør en stor trussel mod idrætten. Manipulation med idrætskonkurrencer undergraver sportens troværdighed og går imod den grundlæggende værdi, at man altid spiller for at vinde og på fair vis.

Danmarks Idrætsforbund (DIF) kører i samarbejde med Kulturministeriet, DBU, Anti Doping Danmark og Danske Spil den nationale kampagne 'Stop Matchfixing – Sig noget hvis du ser noget'. I 2015 og 2016 er der afviklet klubbesøg i fem af de mest udsatte idrætter: Fodbold, håndbold, tennis, badminton og ishockey. DIF har i forbindelse med klubbesøgene foretaget en undersøgelse af holdninger og kendskab til matchfixing blandt 437 udøvere, trænere og ledere i de danske elitemiljøer. Undersøgelsen bygger på besvarelser fra fodbold, håndbold, badminton og ishockey.

Hovedresultaterne fra undersøgelsen findes herunder:

- 1) 3,9 pct. er blevet kontaktet med et konkret tilbud om matchfixing.
- 2) 9,2 pct. har kendskab til matchfixing i egen klub.
- 3) 21,4 pct. har kendskab til matchfixing i egen idræt.
- 4) 12,3 pct. har spillet på egen kamp eller konkurrence.
- 5) 64 pct. har spillet penge på en idrætskonkurrence det seneste år mod 10 pct. i den generelle befolkning.
- 6) 64 pct. kender ikke til den nationale hotline, hvor man anonymt kan indberette, hvis man får kendskab til matchfixing.
- 7) Meget få handler på deres viden, når de får kendskab til eller modtager tilbud om at medvirke til matchfixing, ved eksempelvis at indberette til den anonyme hotline på 70 70 70 94 eller trænere/ledere.
Andelen, der ikke foretager sig noget:
 - a. 72,7 pct. af de, der har kendskab til matchfixing i idrætten
 - b. 75,7 pct. af de, der har kendskab til matchfixing i klubben
 - c. 62,5 pct. af de, der selv er blevet kontaktet med tilbud
- 8) 88,9 pct. mener, at matchfixing udgør en trussel mod idrætten.
- 9) 87,5 pct. har været glade for undervisningsforløbene.

INDLEDNING

Danmarks Idrætsforbund besluttede på årsmødet den 4. maj 2013 som det første af Den Internationale Olympiske Komité (IOC) 204 nationale forbund at indføre fælles regler om forbud mod det stigende problem med manipulation af resultaterne i idrætskonkurrencer (matchfixing).

En undersøgelse foretaget af DIF i 2016 (Hjortdal & Fester 2016)¹ viser, at danskerne i høj grad mister interessen for at følge med i sportskonkurrencer alene ved mistanken om matchfixing.

Nærværende undersøgelse bygger på 437 besvarelser på spørgeskemaer udfyldt af udøvere, trænere og ledere i forbindelse med matchfixingundervisning i de danske eliteklubber i håndbold, fodbold, badminton og ishockey.

Der skal tages det statistiske forbehold, at undersøgelsen er foretaget i et forholdsvis lille miljø. Dette giver sig til udtryk i antallet af besvarelser. Undersøgelsen fungerer derfor som et sjældent og interessant indblik i et område, der ellers er begrænset adgang til, uden nødvendigvis at være repræsentativt for alle danske elitemiljøer i disse idrætter.

Langt hovedparten (90,2 pct.) er udøvere, og 90,3 pct. af besvarelserne kommer fra henholdsvis fodbold og håndbold, der også har afholdt flest klubbesøg og dermed udleveret spørgeskemaer til flest udøvere, trænere og ledere.

RESULTATER

Det følgende kapitel fungerer som en afrapportering af resultater fra undersøgelsen.

Matchfixing er et aktuelt problem i eliteidræt

Undersøgelsen bekræfter, at matchfixing ikke blot er et internationalt problem, men også er en trussel i de danske elitesportsmiljøer.

Direkte adspurgt svarer 3,9 pct., at de er blevet kontaktet med tilbud om at medvirke i matchfixing. Hertil kommer, at 9,2 pct. svarer, at de har kendskab til, at der har fundet matchfixing sted i deres egen klub, mens 21,4 pct. har kendskab til matchfixing i deres egen idræt.

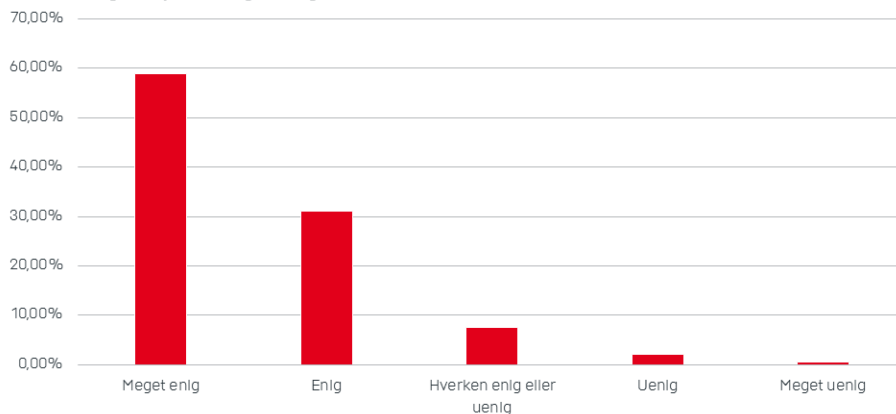
Udøverne ser matchfixing som en trussel mod idrætten

Der er bred enighed blandt de adspurgte om, at matchfixing udgør en trussel mod idrætten. 88,9 pct. erklærer sig enten enige eller meget enige i det udsagn (Figur 1).

Dette tal svarer til opfattelsen i den generelle befolkning, hvor 85,4 pct. af danskerne svarer det samme (Hjortdal & Fester 2016).

¹ Undersøgelsen kan downloades på www.dif.dk/analyse

Figur 1

Jeg mener, at matchfixinger er en trussel mod idrættens troværdighed, tillid og integritet**Pengespil er udbredt**

Pengespil på sportskonkurrencer er udbredt blandt de adspurgte i elitemiljøerne. 64 pct. svarer, at de har spillet penge på udfaldet af en kamp eller konkurrence i løbet af det seneste år. Dette er en markant overrepræsentation i forhold til resten af befolkningen, hvor 10 pct. har spillet penge på væddemål og sportsspil i løbet af seneste år (Fridberg & Birkelund 2016).

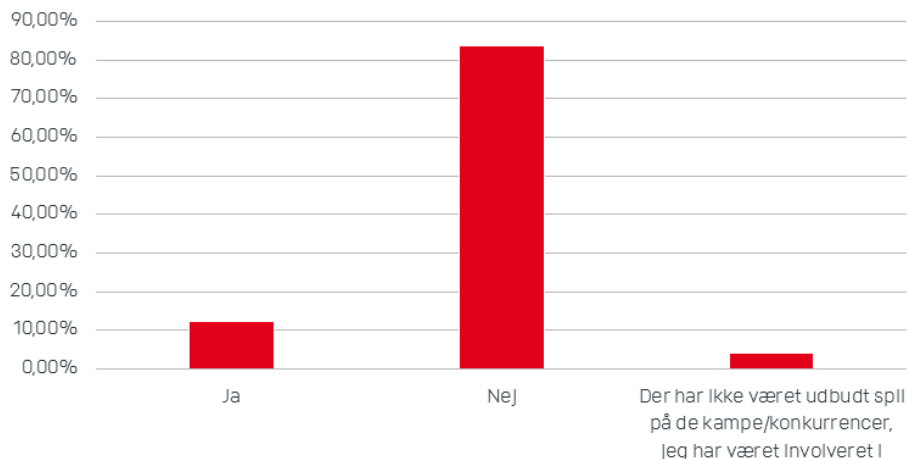
Undersøgelsen giver ikke nogen forklaring på, hvorfor vores målgruppe er mere tilbøjelige til at spille på idrætsbegivenheder. Forklaringen herpå er dog sandsynligvis en større generel interesse for sport og idræt samt en konkurrencementalitet, der er mere udbredt blandt eliteudøvere.

Hver tiende har spillet på egen konkurrence

Ifølge DIF's matchfixingregler er det forbudt for udøvere at spille penge på egen kamp eller konkurrence – også selvom det er egen sejr.

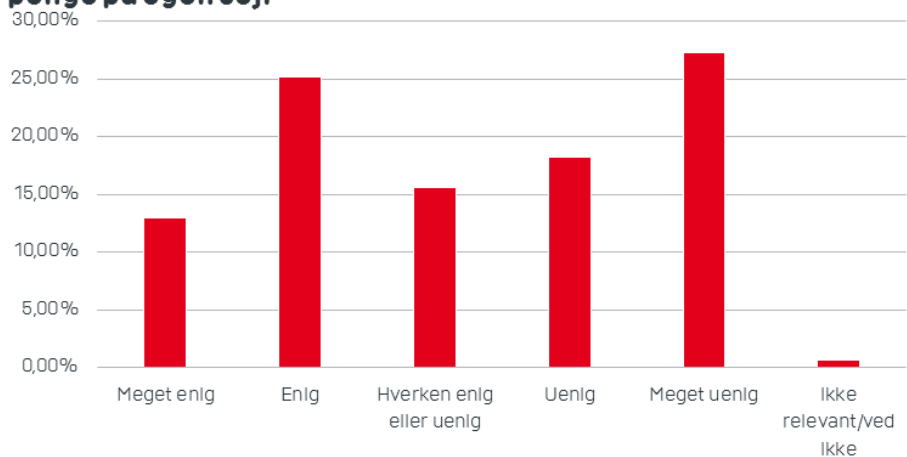
Undersøgelsen viser, at mere end hver tiende (12,3 pct.) af de adspurgte har forbrudt sig mod denne regel ved at spille på egen kamp eller konkurrence (Figur 2).

Figur 2

Har du selv spillet på egne kampe/konkurrencer?

38,2 pct. erklærer sig enten enige eller meget enige i, at det er i orden at spille penge på egen sejr (Figur 3). Det er næsten dobbelt så stor en andel som i den generelle befolkning, hvor andelen er 22,7 pct. (Hjortdal & Fester 2016). 45,6 pct. er enten uenige eller meget uenige.

Figur 3

Jeg synes, at en idrætsudøver gerne må spille penge på egen sejr

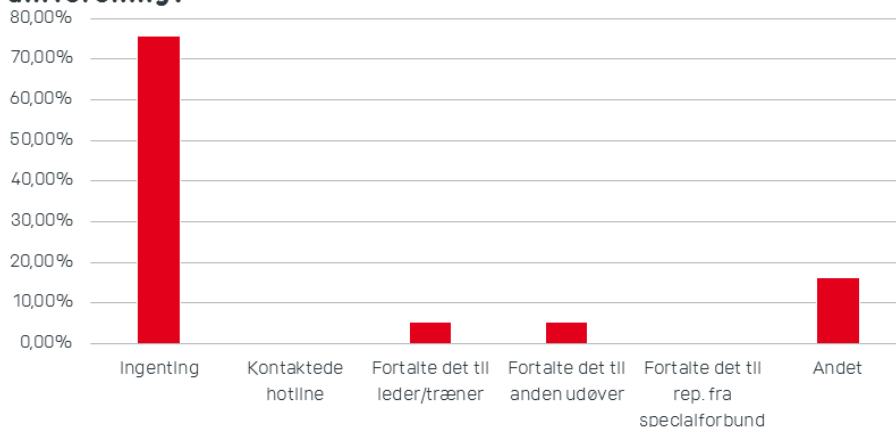
Denne store opdeling blandt udøverne kan enten tilskrives et manglende kendskab til reglerne, eller at en stor andel af udøverne ganske enkelt ikke er enige i de gældende regulativer. Under alle omstændigheder viser dette resultat, at der fortsat er en stor opgave i at fortælle om baggrunden for denne regel i elitemiljøerne.

Få deler kendskab om overtrædelser

Det er de færreste, der agerer på deres viden om matchfixing. Hvad end det drejer sig om en henvendelse, man selv har modtaget, eller der er tale om kendskab internt i klubben eller idrætten.

Figur 4

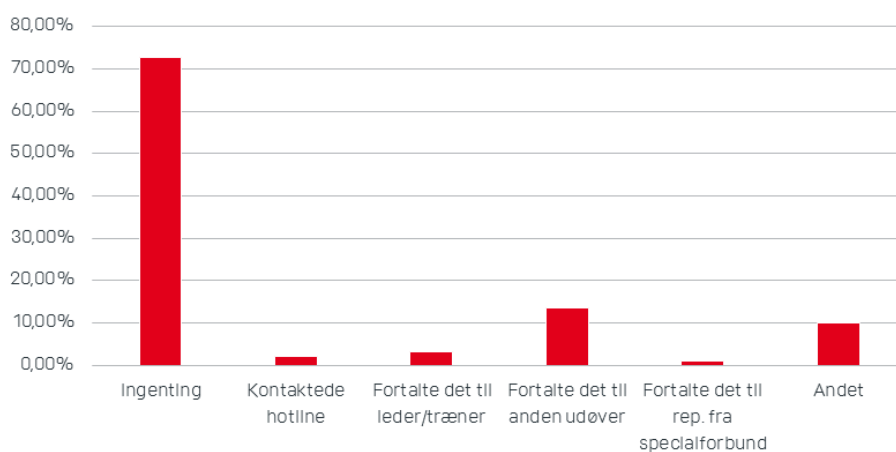
Hvad gjorde du, da du fik kendskab til matchfixing i din forening?

Mere end tre fjerdedele (75,7 pct.) af dem, der har kendskab til matchfixing i egen klub (Figur 4), hverken videreformidler eller indrapporterer denne viden til enten den anonyme hotline eller trænerne/ledere. Det samme gør sig gældende for 72,7 pct. af dem, der har kendskab til matchfixing i egen idræt (Figur 5). For de udøvere, der selv har fået henvendelse om medvirken til matchfixing, er det 62,5 pct., der holder deres viden for sig selv (Figur 6).

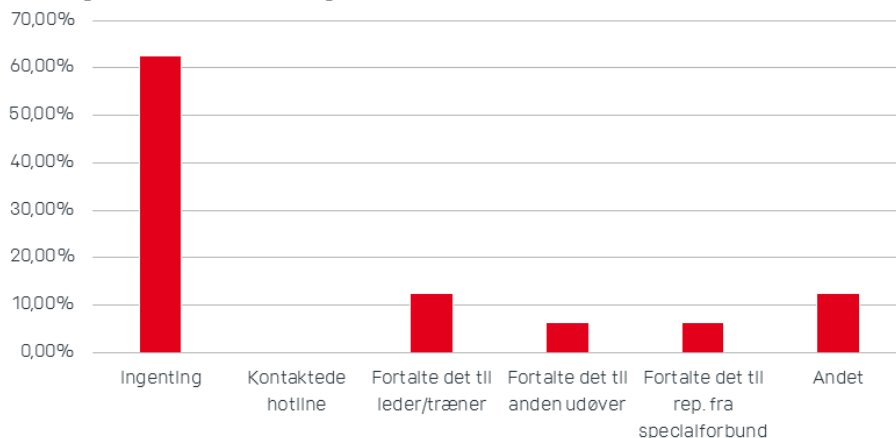
Figur 5

Hvad gjorde du, da du fik kendskab til matchfixing i din idræt?

Figur 6

Hvad gjorde du, da du fik en henvendelse omkring deltagelse i matchfixing?

Undersøgelsen giver ikke nogen direkte forklaring på årsagen til den manglende handling, når der opstår kendskab til matchfixing enten i egen klub eller den pågældende idræt.

Der kan dog lokaliseres flere mulige forklaringer på, hvorfor så mange vælger at holde deres viden om overtrædelserne for sig selv:

- 1) Manglende viden: Den første mulighed drejer sig om et manglende kendskab til mulighederne for at indberette. Undersøgelsen viser, at næsten to tredjedele (64 pct.) af de adspurgte ikke kendte til den nationale platform mod matchfixings anonyme hotline eller andre elementer i oplysningskampagnen, inden de havde besøg af underviser.
- 2) Personligt engagement: En anden mulighed er, at man som udøver har en interesse i at holde hånden over enten en person eller en klub, man har en personlig relation til. Der er ofte tale om mindre miljøer, hvor mange kender hinanden, og en eventuel dom for matchfixing kan have store sportslige og økonomiske konsekvenser for den enkelte.
- 3) Frygt for intern domstol: Den tredje mulighed er, at der i forlængelse af det personlige kendskab er en frygt for at blive set som en angiver i miljøet, hvis man kontakter hotline eller relevante trænere/ledere med sin viden.

I alle ovenstående tilfælde er den grundlæggende løsning et øget kendskab til de eksisterende muligheder for eksempelvis at henvende sig til den anonyme hotline, hvis man enten får kendskab til eller har medvirket i matchfixing.

Behov for mere undervisning

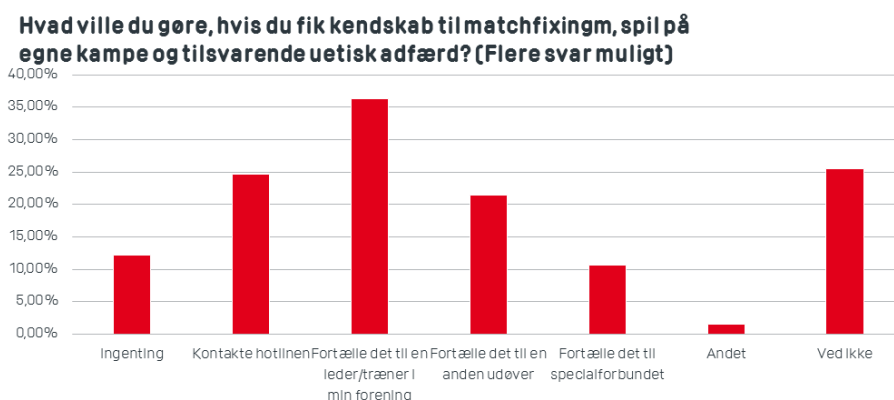
Besvarelserne påviser et manglende kendskab til de forskellige muligheder for at dele sin viden, hvis man får kendskab til eller bliver kontaktet med tilbud om matchfixing.

Der findes flere muligheder for at indberette sin viden eller mistanke om matchfixing. Både personligt til de ansvarlige i idrætten eller klubben, men også til den anonyme hotline, som er målrettet udøvere, trænere og ledere, der enten bliver kontaktet med konkrete tilbud eller har mistanke om matchfixing.

Som vist ovenfor kender hovedparten af de adspurgte ikke til hotlinen.

Det er svært at forudse, om effekten af et øget kendskab til mulighederne for at indrapportere, men efter at være blevet gjort bekendt med mulighederne angiver næsten hver fjerde af de adspurgte, at de vil benytte sig af hotlinen fremadrettet, hvis de får kendskab til matchfixing (Figur 7). Dette tal er væsentligt højere end de henholdsvis 0,0 og 2,3 pct., der tidligere har benyttet sig af hotlinen, da de henholdsvis selv blev kontaktet med et tilbud eller fik kendskab til matchfixing i egen klub og egen idræt (Figur 4-6). Denne markante forskel skal dog tages med det forbehold, at der er tale om et hypotetisk spørgsmål, og at det er forholdsvis gratis at svare bekræftende på en aktiv stillingtagen.

Figur 7

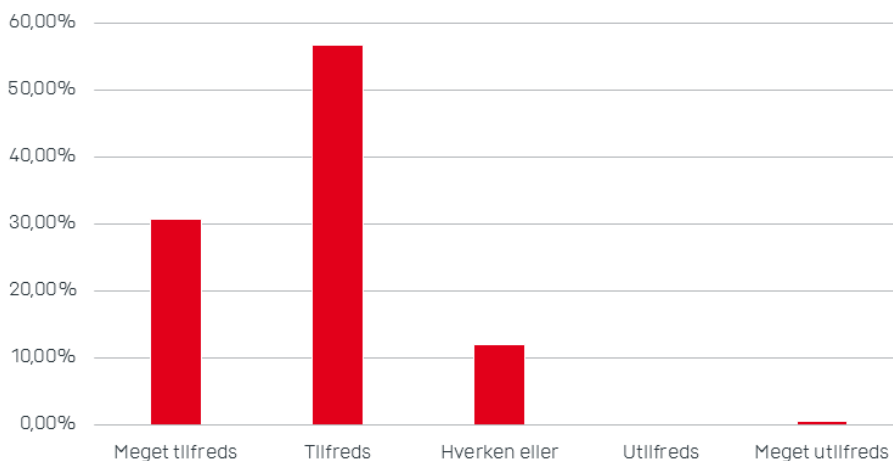

Omvendt er det blot 12,3 pct. af de adspurgte, der svarer, at de ingenting vil foretage sig, hvis de fremadrettet får kendskab til matchfixing (Figur 7). Det er markant lavere end den andel, der tidligere har forholdt sig passive efter at have fået kendskab til matchfixing.

Der er i løbet af 2015 og 2016 gennemført mere end 100 klubbesøg af undervisere fordelt på fem af de idrætsgrene, der er mest udsatte for matchfixing. 87,5 pct. af de adspurgte deltagere svarer enten, at de har været tilfredse eller meget tilfredse med udbyttet af disse klubbesøg (Figur 8). Dette understreger, at en fortsat indsats for at udbrede kendskab til indberetningsmulighederne kan være effektiv.

Figur 8

I hvilken grad er du tilfreds med dit udbytte af dagens møde og klubbesøg omkring matchfixing?

KONKLUSION

Undersøgelsen af elitesportsudøvernes holdninger og kendskab til matchfixing peger på et par gennemgående opmærksomhedspunkter til det fremadrettede arbejde.

- 1) **Et udbredt problem:** Undersøgelsen afdækker en reel udfordring i de danske elitemiljøer. Fire pct. af de medvirkende svarer, at de selv er blevet kontaktet med et tilbud om at medvirke til matchfixing. Og en større del har kendskab til, at der er foregået matchfixing. Hver femte adspurgte svarer, at de har kendskab til matchfixing i egen idræt, og tæt ved én ud af ti har kendskab til matchfixing i egen klub. Disse tre tal viser, at matchfixing ikke blot er et internationalt fænomen, men i høj grad også er en problemstilling, man er nødt til at forholde sig til og tage alvorligt i en dansk kontekst.
- 2) **Spilleglade atleter:** Den udbredte konkurrencementalitet i elitesportsmiljøerne afspejles i de adspurgtes spillemønstre. Mere end seks ud af ti af de adspurgte har spillet penge på sport i løbet af det seneste år. Det er en markant overrepræsentation i forhold til resten af samfundet, hvor det gennemsnitligt er omkring hver tiende, der spiller penge på sport.
- 3) **Få deler deres viden:** Trods en udbredt berøring med matchfixing er det et fåtal, der aktivt reagerer på kendskabet enten i egen klub eller i idrætten trods handlemuligheder, der både tæller kontakt til folk i forbund eller klub eller en anonym hotline. Mere end seks ud af ti blandt de udøvere, der er blevet kontaktet med tilbud om at medvirke, har ikke foretaget sig noget for at gøre opmærksom på det efterfølgende. Blandt de, der har kendskab til matchfixing i egen klub, er tallet oppe på tre ud af fire, der ikke foretager sig noget efterfølgende. Den manglende indrapportering er en afgørende udfordring, hvis man skal problemet med matchfixing til livs. De personlige henvendelser er et vigtigt redskab i kampen mod matchfixing. De manglende henvendelser øger sandsynligheden for store mørketal på matchfixingområdet og gør det sværere at kortlægge omfang og udfordringer for den nationale platform.
- 4) **Behov for øget kendskab:** Ovenstående punkter understreger, at der fortsat er behov for en indsats i forhold til at forebygge og bekæmpe matchfixing i de danske elitemiljøer. Særligt den høje andel af manglende indrapporteringer peger på et stort fokus på at udbrede kendskab til handlemuligheder. Mere end seks ud af ti af de adspurgte svarer, at de ikke har kendskab til den anonyme hotline. Der er da også positive tilbagemeldinger på undervisningsbesøgene, hvor næsten ni ud af ti svarer, at de har fået et positivt udbytte.

DIF FOREBYGGER OG BEKÆMPER

Ovenstående undersøgelse viser, at der er behov for et fortsat stærkt fokus på forebyggelse og bekæmpelse af matchfixing i de danske eliteidrætsmiljøer. DIF tager det meget alvorligt og har iværksat flere tiltag, som har til formål at forebygge og bekæmpe matchfixing.

Herunder er oplistet en række af de tiltag, som DIF har iværksat for at bekæmpe matchfixing. Tiltagene har en meget varieret karakter og udvikler sig løbende efterhånden som trusselsbilledet i forhold til matchfixing ændrer sig.

- 1) Behandling af sager i DIF's Matchfixingnævn og DIF's Matchfixingsekretariat.
- 2) Fælles national Stop Matchfixing-kampagne i samarbejde med Kulturministeriet, DBU, Danske Spil og Anti Doping Danmark. Se mere på www.stopmatchfixing.dk
- 3) Undervisere tager på klubbesøg landet over i de fem mest udsatte idrætter for at fortælle om regler og de store sportslige og personlige konsekvenser af matchfixing.
- 4) Døgnåben anonym hotline der kan kontaktes på 70 70 70 94 ved kendskab til eller mistanke om matchfixing.
- 5) Matchfixingproblematikken er en fast del af træneruddannelsen i flere af de udsatte forbund.
- 6) En fælles national platform til at koordinere indsatsen mellem idrætten, spiludbydere og offentlige institutioner.
- 7) Nuværende og kommende idrætspolitikere i internationale organisationer bliver undervist i at arbejde for fælles løsninger, da det ofte er internationale grupper af kriminelle, der står bag den grænseoverskridende, organiserede matchfixing.

LITTERATURLISTE

Fridberg, T. og Birkelund, J. (2016). *Pengespil og spilleproblemer i Danmark 2005-2016*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Hjortdal, J. og Fester, M. (2016). *Danskernes holdning til matchfixing*. Brøndby: Danmarks Idrætsforbund